

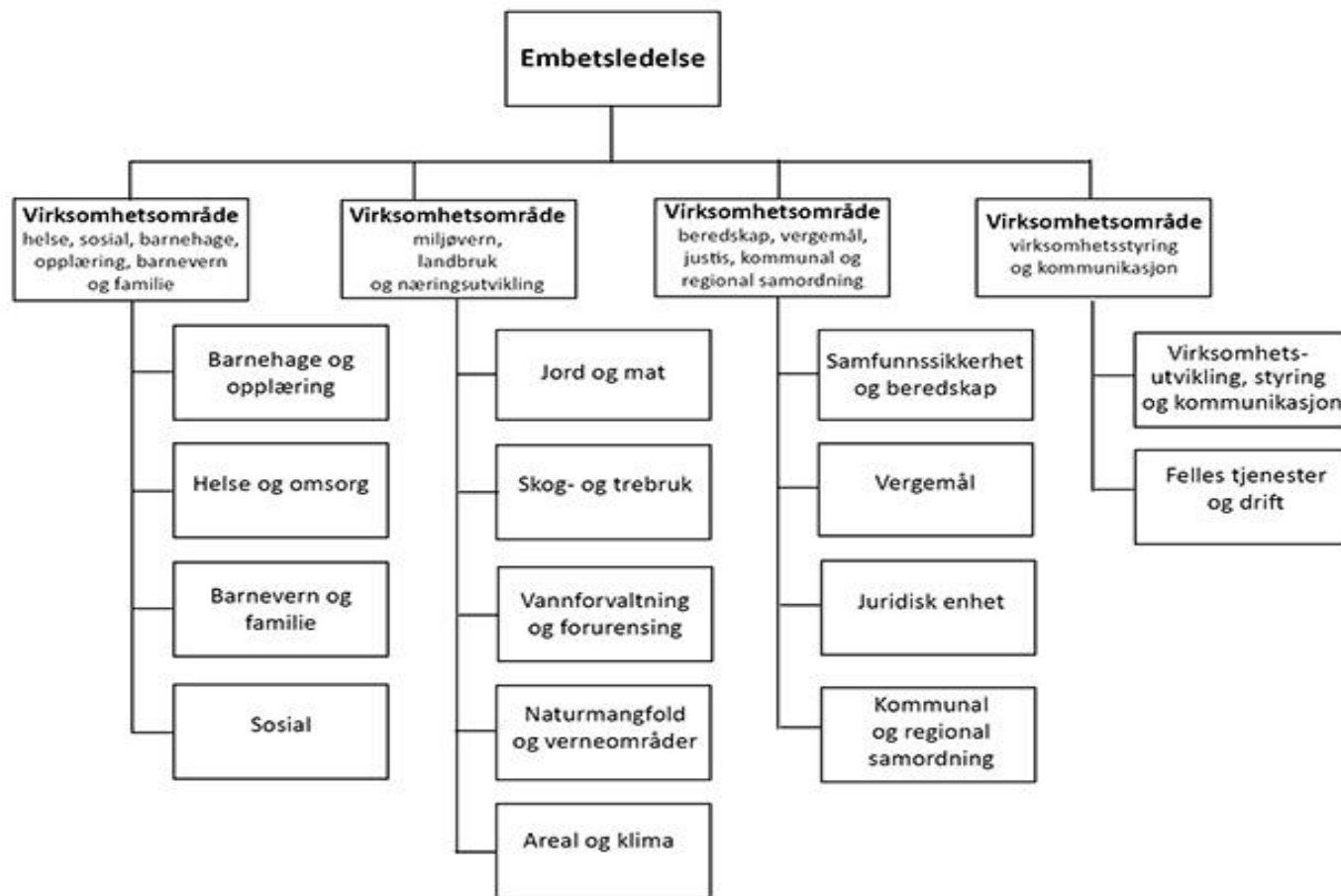
Kurs for verger 10. november 2021, Lillehammer

Nav-kontorets plikt til å gi økonomisk råd og veiledning

**Sosialtjenesteloven § 17: Opplysning, råd og veiledning –
herunder økonomisk rådgivning**

Statsforvalteren i Innlandet ved
Unn Aasterud, enhet sosial

Mål med innlegget

- At dere skal oppleve å få nyttig informasjon som dere kan bruke i jobben som verger.
- At dere skal ha fått grunnleggende informasjon om Nav-kontorets plikter knyttet til økonomisk råd og veiledning etter sosialtjenesteloven § 17.
- At dere har fått informasjon om bredden i økonomisk rådgivning, og forhåpentligvis fått klargjort noen grenselinjer for hva som hører til hvor.
- At dere vet hvor dere finner mer informasjon om økonomisk rådgivning, og når og hvordan dere kan kontakte lokalt Nav-kontor sammen med, eller på vegne av, de dere

Kort om det lokale Nav-kontoret

- Alle kommuner skal ha et lokalt Nav-kontor, eventuelt i form av interkommunalt samarbeid.
- Lokalt Nav-kontor er ansvarlig for statlige og kommunale tjenester, og de fleste kontor har en leder med ansvar for alt.
- Styres gjennom partnerskap stat/kommune.
- Litt forskjell på tjenestene, eksempel:
 - Kommunale tjenester: Oppholdskommunens ansvar STL § 3.
 - Statlige tjenester: Kommunen du er folkeregistrert i har ansvaret.
- Ulik organisering, samt forskjell på små og store Nav-kontor

Kort om sosialtjenesteloven

- Sosialtjenesteloven har 5 likeverdige individuelle tjenester
 - Opplysning, råd og veiledning (§ 17).
 - Økonomisk stønad/sosialhjelp (§§ 18 og 19).
 - Midlertidig bolig (§ 27).
 - Individuell plan – IP (§ 28).
 - Kvalifiseringsprogram (§ 29).
- Alle tjenestene er kommunale og lagt til Nav-kontoret.
- Det kan søkes om alle tjenestene.
- Avgjørelse om disse tjenestene SKAL fremgå av et skriftlig vedtak som kan påklages.
- Rundskriv 35/12 til loven forklarer «alt» på folkelig språk.
- Veileder til § 17: «Hvordan fatte vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning» er lettlest med eksempler.

Avklaringsspørsmål om organisering av Nav og sosialtjenesteloven, før vi går videre på økonomisk rådgivning?

Følgende skal gjennomgår om tjenesten opplysning, råd og veiledning (sotjl.§ 17):

- Avgrensning: § 17 gjelder også råd og veiledning på andre områder enn økonomisk rådgivning, men kun økonomisk rådgivning omtales her.
- Hva er økonomisk rådgivning?
- Retten til tjenesten og identifisering av behov.
- Kompetanse for å yte tjenesten og ansvar for tjenesten.
- Hva dere kan forvente av Nav-kontoret.

Litt om økonomisk rådgivning

- Økonomisk rådgivning er sentralt i Nav-kontoret i Nav-kontorets råd og veiledningsplikt
- Alle ved Nav-kontoret må kjenne til tjenesten
 - endring i livssituasjon/inntektsnedgang
- Gratis lavterskeltjeneste
 - De som har et hjelpebehov og ønsker økonomisk rådgivning skal få det.
- Økonomisk råd og veiledning gis muntlig (i telefon, i møte, ved henvendelse), skriftlig (i vedtak om økonomisk stønad, i brev), og som en tjeneste med vedtak.
- Økonomisk rådgivning må tilpasses den enkeltes forutsetninger og behov
- Tjenesten skal være **tilgjengelig** og **forsvarlig**;
 - Ta imot å behandle søknader fortløpende (Muntlig søknad skal nedtegnes).
 - Informere om og tilby tjenesten til bruker i tilfeller Nav-kontorer avdekker hjelpebehov.
 - tjenesten tilbys med rett innhold, til rett tid og tilpasses brukers hjelpebehov.

Økonomisk rådgivning som tjeneste

- Økonomisk rådgivning innvilget som en tjeneste, innebærer at:
 - det er behov for bruker å komme tilbake til en eller flere konkrete samtaler hvor økonomisk rådgivning er tema.
 - bruker må ønske tjenesten og må delta aktivt selv (motivasjons- og endringsarbeid).
 - det skal fattes et skriftlig vedtak som kan påklages (rettighetsvedtak).
 - klage på avslag på tjenesten eller på at tjenesten ikke er oppfylt
 - ikke klage på innholdet.
 - Statsforvalteren er klageorgan.
 - Nav gir råd og veiledning kontinuerlig etter forvaltningsloven § 11 («ivareta sin tarv») og sosialtjenesteloven § 17, også uten vedtak.

Retten til tjenesten økonomisk rådgivning

- Alle som oppholder seg i Norge har rett til å få vurdert sitt behov for tjenesten;
 - Utlendinger som ikke har lovlig opphold i landet.
 - Voksne i full jobb.
 - Personer som mottar «folketrygdebaserte ytelser»

- Ikke krav til at personen allerede er kommet i en vanskelig situasjon eller har kontakt med Nav-kontoret fra før.

- Formålet med tjenesten er tredelt;
 1. Løse eksisterende økonomiske problemer
 2. **Forebygge** at slike problemer oppstår
 3. Finne helhetlige og varige løsninger

Hva er økonomisk rådgivning? - innholdet i tjenesten

- Hva innholdet i tjenesten skal være må vurderes ut fra brukerens individuelle behov og brukerens helhetlige situasjon.
 - Nav-kontoret kartlegge faktiske inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld.
 - Tilpasse den økonomiske rådgivningen etter brukers hjelpebehov.
 - Utføres både i Nav sitt «mottak», av generalist (Nav-veileder) og av spesialist (økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver).
 - Økonomisk rådgivning er alt fra generelle forbrukerøkonomiske råd til bistand i kreditorforhandlinger
- Eksempler:
- ✓ sette opp budsjett, forklare hvorfor man ikke skal handle mat på bensinstasjon, etablere regningskonto, strømforbruk, mobilabonnement, enkel kontakt med kreditorer (dele opp strømregning) mm.
 - ✓ Frivillig utenrettslig gjeldsordning og kreditorkontakt.
 - ✓ Frivillig forvaltning som virkemiddel.
 - Økonomitelefonen i Nav (egen enhet) kan bistå med informasjon som et supplement.

Litt om frivillig og tvungen forvaltning

- Frivillig forvaltning kan være et virkemiddel
 - Frivillig privatrettslig avtale som bruker kan si opp når som helst
 - Innebærer at brukers inntekter går inn på en konto som Nav-kontoret «styrer», hvor Nav betaler regninger etter avtale med bruker, og porsjonerer ut livsopphold til bruker
 - Fordeler og utfordringer
- «Landsdekkende veiledningsrutiner for frivillig utenrettslig forvaltning av enkeltpersoners økonomi» (utarbeidet av Nav 2011)
- Tvungen forvaltning
 - Alvorlig inngripen, hjemmel i folketrygdloven, frivillighet prøves først
 - Nav Forvaltning fatter vedtak, IKKE det lokale Nav-kontoret
 - Nav-kontoret eller «annen person» utfører oppdraget, etter at tvungen forvaltning er besluttet. Gjelder kun trygdeytelser.

Litt om gjeldsordning

- Gjeldsordning er en avtale med kreditorene at rårdsøker i en 5 års periode skal betale så mye gjeld som mulig. Etter dette blir resten av gjelden slettet.
- **Frivillig (utenrettslig) gjeldsordning**
 - Ikke lovpålagt.
 - Økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver i Nav-kontoret bistår i kontakten med kreditorene , og skal fatte vedtak om tjenesten øk. rådgivning.
 - Det er frivillig for kreditorene å takke ja til tilbudet/ordningen.
- **Rettslig gjeldsordning**
 - 1.Frivillig rettslig gjeldsordning
 - Lovregulert i gjeldsordningsloven og det er Namsmannen (politiet) sitt ansvar.
 - 2.Tvungen rettslig gjeldsordning
 - Dom fra tingretten om en gjeldsordning mot en eller flere kreditors vilje.

Øke inntekter?

Redusere utgifter?

Bruke formue?

Håndtere gjeld?

Gjeldsordning

Utenrettslig gjeldsordning

- Avtale med kreditorene
- Bistand fra Nav- kontoret

Frivillig rettslig gjeldsordning

- Avtale med kreditorene
- Namsmannen

Tvungen rettslig gjeldsordning

- Dom fra tingretten
- En gjeldsordning tvungen for kreditorene

Kompetanse for å yte tjenesten etter STL § 17

Ansvar for tjenesten

- Kartlegging som grunnlag for å gi rett råd/veiledning.
- Type kompetanse og hvem som skal yte tjenesten, er avhengig av brukers hjelpebehov;
 - Veileder i mottak, veileder, økonomisk rådgiver/gjeldsrådgiver.
- Kommunen er ansvarlig for opplæring (STL § 6)
- Tjenesten skal inngå i Nav-kontoret (jf. Nav-loven § 13)
- Tjenesten skal være forsvarlig
- Nav-kontoret er ansvarlig for tjenesten selv om denne er satt ut til andre, og Nav-kontoret har vedtaksmyndighet som ikke kan delegeres (unntak: interkommunalt samarbeid)

Hva kan dere forvente av Nav-kontoret?

- Nav-kontoret har ansvar for all utenrettslig økonomisk rådgivning, dvs alt «før namsmannen» - de skal tilby tjenesten etter STL § 17.
- Ansvarer kan oppfylles ved interkommunalt samarbeid eller leie av tjenester, og lokale Nav-kontor er ulikt organisert.
 - Når verge er inne i bildet: Hvem bør bistå med hva?
 - Vergemålslovens regler
 - Minste inngripens vei som utgangspunkt
 - Når vergemål er opprettet, er det allerede vurdert behov
 - Nav har noen begrensninger, men også mye kompetanse;
 - Tilgjengelighet (åpningstider, kapasitet)
 - Ofte lite fleksibilitet knyttet til forvaltning av økonomi
 - Hvem brukeren er og hva slags behov han har, er viktig.
 - Samarbeid viktig!

Spørsmål eller kommentarer til slutt?

Ta gjerne kontakt om du lurer på noe.
Kontaktes via e-post
fmopuaa@statsforvalteren.no

